

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četr let
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 23. oktobra 1923.

Telefon štev. 552

STEV. 125.

Dobrodošli! . . .

Danes so prispeli k nam iz Zagreba na svojem informativnem potovanju po naši kraljevini odlični zastopniki čehoslovaške industrije, trgovine in obrti. Naše mile goste, zastopnike čehoslovaškega bratkega nam naroda pozdravljamo v naši sredini kar najiskreneje. Z odkritosrčno radostjo jim kličemo dobrodošlico na naših tleh in veselimo se, da se pred povratkom na Češko ustavijo tudi v naši beli Ljubljani in Mariboru ter dajo tudi nam Slovencem priliko, da utrdimo vezi dosedanjega sodelovanja Čehov in Slovencev in da jim pokažemo praktične uspehe dosedanje gospodarske vzajemnosti. Obenem jim želimo pri tej priliki izraziti naše želje o bodočem programu skupnega dela in o poglobitvi stikov, ki so dosedaj vezale Čeha in Slovence na gospodarskem polju.

Davno pred svetovno vojno so že naši vodilni gospodarski krogi uvideli potrebo in važnost sodelovanja s Čehi za našo gospodarsko osamosvojitve. Njih delo po čeških vzorih, po češki inicijativi je prineslo blagodejne sadove. Čehi so nam bili doma vedno močna narodna in politična opora v težki borbi proti potujčenju in raznarodovanju. Ko smo dosegli svobodo in so nas z bratskim narodom združile tesnejše vezi, diktirane od neizprosne potrebe skrbi za narodno obrambo in politično samostojnost, se je tudi delo gospodarske vzajemnosti začelo sistematičneje organizirati. Važen mejnik v tej smeri tvori prihod čeških industrijcev in trgovcev k nam, ki ga je organiziralo čehoslovaško-jugoslovansko združenje v Pragi. Prepričani smo, da bo ta obisk vse dosedanje skupno delo in prizadevanja poglobil, naše vezi izpopolnil in pripomogel našim željam k popolnemu uspehu. In v to ime: iskreno dobrodošli!

Pričetki sodelovanja Čehov s Slovenci.

Intenzivno praktično sodelovanje na gospodarskem polju med Čehi in Slovenci se je pričelo že pred 20 leti, ko se je s pomočjo Živnostenske banke ustanovil naš prvi bančni zavod »Ljubljanska kreditna banka«, ki je dal podlago poznejšemu razvoju domačega bankarstva. Sicer pa ima sodelovanje Čehov v Sloveniji mnogo starejšo zgodovino, ki sega že do polovice preteklega stoletja nazaj.

I. N. Horak, ki je bil rodom iz Moravske, je že leta 1855 ustanovil v Ljubljani prvo kreditno organizacijo za obrtnike pod imenom »Obrtno pomožno društvo« in dr. Josip Vošnjak je pozneje o priliki slavnosti leta 1868 v Pragi po inicijativi slavnega L. Riegra proučil organizacijo in ustroj čeških kreditnih zadrug in po njih vzorcu začel z organizacijo ljudskega kredita v svoji domovini. Tako je pričela naša emancipacija na gospodarskem polju in v organizaciji zadružništva, ki se je do danes razvila v mogočno, nad 400 kreditnih zadrug broječo organizacijo po češkem vzoru in inicijativi.

V poznejšem sodelovanju je posebno omeniti češko vzajemno zavarovalnico banko »Slavija«, ki je že pred 53 leti ustanovila svoje podružnice po Sloveniji. Na polju gospodarskega zblizanja si je pridobil posebno velikih zaslug njen dolgoletni ravnatelj in poznejši naš poslanik v Pragi Ivan Hribar. Na češki strani so s posebno naklonjenostjo podpirali naša stremjenja generalni ravnatelj Živnostenske banke Josip Špitalsky in ravnatelj banke Slavije Jan Otto.

Češka kolonija v Sloveniji je že zelo stara in je bila pred vojno zelo znatna ter šteje danes okrog 3.500 čehoslovaških državljanov, ki delujejo v najrazličnejših panogah našega gospodarstva. Med njimi štejejo 41 poljedelcev, 230 bančnih in komercialnih uradnikov, nadalje jih pripada 216 težki industriji, 98 stavbeni industriji in 153 tekstilni industriji. Nadalje se nahaja med njimi

287 obrtnikov, ki so naseljeni v naših krajih že izza dobe pred svetovno vojno. Ostali so povečini zaposleni kot kvalificirani delavci v najrazličnejših strokah in prostih poklicih in le okrog 100 je med njimi zasebnikov.

Malo slovensko kolonijo na Češkem tvori v pretežnem delu naša akademična mladina. Žal, se je tudi ta vsled valutnih razmer zadnja leta zelo skrčila. V gospodarskih strokah smo prav neznatno zastopani in tudi naša trgovska aktivnost na Češkem je dosedaj prav minimalna.

Od srede leta 1920, ko je bil ustanovljen v Ljubljani čehoslovaški konzulat, se je delo za gospodarsko zblizanje Slovencev s Čehoslovaško vsestransko ter s polno intenziteto poglobilo. Po inicijativi in požrtvovalnosti g. generalnega konzula Č. S. R. dr. Otokarja Beneša se je zgradil na ljubljanskem velesjmu Čehoslovaški reprezentacijski paviljon, ustanovila se je »Čehoslovaško-jugoslovanska Liga« v Ljubljani, češka šola in stolica češkega jezika na ljubljanski univerzi za propagando jezikovnega znanja in olajšanja stikov.

Velesjmi in naši stiki s Češko.

UDELEŽBA NA VELESEJMIH.

Kot praktični dokaz dosedanjega razvoja naših stikov, naj nam bo dovoljeno navesti nekoliko podatkov o udeležbi čehoslovaških razstavljalcev na ljubljanskem velesjmu. Medtem, ko je na prvem ljubljanskem velesjmu razstavilo samo 6 čehoslovaških tvrdk, je znašalo število razstavljalcev na predzadnjem velesjmu že 64 in se je torej v enem letu podnesorilo. Na tem velesjmu so imele češke eksportne tvrdke priliko praktično oceniti važnost našega tržišča za njihove izdelke in so si takoj poiskale stalna zastopstva med našimi trgovci. Priznati moramo, da je takratna nestalnost vrednosti čehoslovaške krone in našega dinarja mnogokrat ustvarila v medsebojni trgovini težke in kritične situacije, ki pa so bile po večini ven-

darle prehodnega značaja. Izvozna in uvozna konjunktura se je mnogokrat naglo menjala, a sedaj je s stabilizacijo dinarja pričakovati značnega zboljšanja razmer.

ČEŠKA ZASTOPSTVA PRI NAS.

Danes je že nad 50 čehoslovaških velepodjetij reprezentiranih na našem tržišču v Ljubljani. Samo tvrdka »Cehojug«, ki je bila ustanovljena leta 1921 s specijelnim namenom, da praktično deluje za zboljšanje medsebojne trgovine, zastopa 25 čeških tvrdk, med njimi ima za 16 tvrdk konsignacijska skladišča. Konsignacijska skladišča ima poleg nje tudi še mnogo drugih tvrdk železarske, steklarske, galanterijske in tekstilne stroke v Sloveniji.

Na zadnjem ljubljanskem velesjmu je razstavilo 26 čeških tvrdk, kar je razlagati s tem, da se je istočasno vršil dunajski in praški velesjem in kratko pred tem, odnosno po tem razstavi in sejmi v Moravski Ostravi, Brnu in Bratislavi.

NAŠA UDELEŽBA NA ČEŠKIH VELESEJMIH.

Udeležba naših razstavljalcev na čeških vzorčnih velesjemih se žal ni posrečila v onem razmerju, kakor bi si ga mi vsi v splošnem interesu našega eksporta na Češko in zainteresiranja čeških odjemalcev za naše izvozne predmete želeli. Razen zastopnika domače čipkarske industrije ni bilo na praških velesjemih iz Slovenije nikakih razstavljalcev. Zato pa moramo povdarjati razmerno veliko udeležbo naših interesentov kot nakupovalcev na čehoslovaških velesjemih, ki je bila iz Slovenije razmeroma značajša, kakor iz ostalih pokrajin naše kraljevine. Upati je pa, da se v kratkem uredniški zgradba jugoslovanskega reprezentacijskega paviljona na vzorčnih velesjemih v Pragi in da bodo s tem bistveno olajšala udeležbo naših razstavljalcev.

Najboljši dokaz praktičnih uspehov gospodarske vzajemnosti je poleg številnega obiska interesentov na vzorčnih velesjemih v Ljubljani in Pragi, še posebej omeniti obisk naših kmetijskih in zadružnih organizacij na letošnji zemljedelski razstavi v Pragi, dalje številna naša deputacija na mednarodni lesni konferenci v Bratislavi, udeležba ljubljanskega mesta na kongresu in razstavi čeških mest v Pragi, na drugi strani pa zopet udeležba čeških delegatov na jugoslovanskem šumarskem kongresu v Ljubljani ter zastopnikov češkega zadružništva na zadružnem kongresu v Celju.

Naša trgovina s Čehoslovaško.

ČEŠKI IZVOZ K NAM.

Čehoslovaški eksport ima v Sloveniji zelo znatne odjemalce za manufakturo, vollo steklo in steklo za zrcala in okna, ker domača podjetja niti od daleč ne krijejo potrebe in so češki izdelki že od davna udomačeni, porcelan, juža in v zadnjem času tudi jablonski izdelki, medtem ko so konfekcijski izdelki: usnje, papir in vozila ter kemični izdelki drobne industrije za nas za enkrat še nekoliko predragi in zato na našem trgu še niso konkurenčni. Poleg

tega se uvažata k nam znaten kontingent črnega premoga in koka, ki se nam dobavlja pretežno s posredovanjem Dunaja, medtem ko uvažamo sladkor iz Češke preko Trsta, ker nam je prevoz po tej poti radi starih zvez in tarifnih olajšav, ki jih uživa Trst še vedno cenejši, kot pa pri direktnem importu. Te nedostatke naše trgovstvo upravičeno kritizira, vendar vse dosedanje akcije niso ničesar pomagale.

IZVOZ IZ SLOVENIJE NA ČEŠKO.

Za eksport iz Slovenije na Češko prihajajo v poštev poleg goveje živine in prašičev v znatni množini svinjski hmelj, dalje fižol, štajerska kvaliteta vina, domače sadje, strojni ekstrakti, umetna gnojila, orehove les, odpadki pri strojenju kože, živalska dlaka, apneni dušik kot umetno gnojilo, svinčena ruda, svinčeni in cinkovi izdelki, bauksiti itd. Vzroki, da je naš eksport na Češko tako neznaten, so bili lansko leto podrobno prefresani že na čehoslovaško-jugoslovanski anketi v Pragi in nudi ta material najboljše izhodišče za presojo tega kompliciranega vprašanja. V splošnem se da dispariteta med uvozom in izvozom med našo državo in Čehoslovaško razlagati z različnostjo sistemov čehoslovaške in naše uvozne trgovinske politike, kakor tudi carinske politike, deloma tudi s pomanjkanjem aktivnosti naše mlade izvozne trgovine, ki se še ni mogla tako daleč uveljaviti. Upamo pa, da bo prišlo v kratkem k trgovskim pogajanjem za definitivno trgovsko pogodbo med čehoslovaško republiko in našo kraljevino, kjer bo dana najboljša prilika, da se vsa ta kočljiva vprašanja v obojestranskem sporazumu zadovoljno rešijo. Obžalovati je, da so ta vprašanja dala v zadnjem času povod k mnogim pretiranim polemikam v našem časopisju, ker imamo zagotovilo odločilnih čeških faktorjev, da hočejo odstraniti ovire, ki danes otežujejo naš izvoz na Češko.

POSREDOVALNA TRGOVINA DUNAJA.

Velik del trgovine med Čehoslovaško in Slovenijo se vrši še vedno s posredovanjem Dunaja ter tamošnjih špediterjev, trgovskih pisaren in zastopstev, kakor tudi tranzitnih skladišč, kar sedaj pri direktnem prometu ni absolutno nič več potrebno. Da se vzdržuje to posredovanje, je vzrok nekoliko konzervativnost naših trgovskih krogov, ugodne železniške zveze Dunaja z industrijskimi centri čehoslovaške republike ter jugoslovanskimi tržišči ter poleg tega pa največ stare tradicije, poslovne zveze in agilnost dunajskih posredovalcev. Zeleti je, da bi čehoslovaški eksporterji za glavne izvozne predmete nadaljevali pričeto prakso in osnovali pri nas svoja konsignacijska skladišča in zastopstva, da bi se posredovanje Dunaja reduciralo na neobhodno potrebni minimum. V to svrhu je bil z naše strani že napravljen korak s tem, da je generalna direkcija carin izdala naredbo, da se za blago, ki prihaja iz tranzitnih skladišč, ako nima izpričevala o izvoru od pristojne čehoslovaške trgovske zbornice, mora plačati maksimalno carino. Kljub temu je promet zaenkrat že dosti znaten.

Češka industrijalna in gospodarska banka

Podružnica Ljubljana. Vplačana delniška glavica Kč 220,000.000.— Centrala v Pragi.
 Brzjavi: Indusbanka Ljubljana. Rezervni fondi Kč 81,000.000.—
 Vloge Kč 2.384,500.000.— Telefon interurban Ljubljana 104.

Podružnice v Češkoslovaški Republici:

Radi lažje orientacije navajamo v abecednem redu posamezne sedeže naših podružnic tako v češkem, kakor tudi v nemškem jeziku.

Benešov (Beneschau)	Dvůr Králové n. L.	Místek	Semily	Expozitura v Pragi:
Beroun (Beraun)	Frýdland (Friedland)	Mladá Boleslav (Jungbunzlau)	Smržovka (Morchenstern)	Prag I, II.
Bohumín (Oderberg)	Hodonín (Göding)	Mor. Ostrava (Mähr.-Ostrau)	Svitavy	Prag VII. (Holešovice)
Braislava	Horní Dvořiště (Ober-Haid)	Mor. Třebová (Mähr.-Trübau)	Šternberk Tábor	Prag VIII. (Libeň)
Břno (Brünn)	Hradec Králové (Königgrätz)	Náchod	Třebon (Wittingau)	Král. Vinohrady
Brunčál (Freudenthal)	Chomutov (Komotau)	Olomouc (Olmütz)	Uherské Hradiště (Ung.Hradisch)	Žižkov.
Břeclava (Lundenburg)	Jablonec n. N. (Gablonz a./N.)	Opava (Troppau)	Ustí n. L. (Aussig a. d. E.)	Přidružené-banke:
Čáslav (Caslau)	Jihlava (Jglau)	Pardubice (Pardubitz)	Ustí n. Orlicí (Wildenschwert)	Prva hrvaška obrtna
České Budějovice (Budweis)	Jindřichův Hradec (Neuhaus)	Plzeň (Pilsen)	Vitkovice (Vitkowitz)	banka, d. d., Zagreb
Český Krumlov (Krumau)	Kladno	Podmokly (Bodenbach)	Vodňany (Wodňan)	Ogrsko-češka industrij.
Český Těšín (Böhm. Teschen)	Klatovy (Klattau)	Přerov (Prerau)	Výprty (Weipert)	banka, d. d., Budapest
České Velenice (Gmündl)	Košice (Kaschau)	Přibram	Vyškov (Wischau)	Anglo-romunska banka,
Děčín (Tetschen)	Kulná Hora (Kullenberg)	Rakovník (Rakonitz)	Vysoké Mýto (Hohenmauth)	d. d., Bucarest.
Domažlice (Taus)	Louny (Laun)	Roudnice (Raudnitz)	Znojmo.	

Sprejemanje vlog ter izvrševanje vseh bančnih poslov.

Ljubljana, Simon Gregorčičeva ul.

Tiskarna „Merkur“

prevzame in izvrši vsa tiskarska dela

Izšla je **BLASNIKOVA**

Velika Pratika

za prestopno leto 1924, ki ima 366 dni.
 »Velika Pratika« je najstarejša pratika, udomačena v vseh slovenskih hišah in rodbinah.
 Gg. trgovcem, ki prevzamejo en gros prodajo, so na razpolago prodajni prospekti, katere jim pošlje
Tiskarna Blasnika nasledniki
 v Ljubljani, Breg štev. 12
 na njih zahtevo takoj in brezplačno. Pri večjem odjemu znaten popust.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
 namizni kis iz pristinega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

la amerikska pensilvanska različna strojna olja

Tovotna mast

Kemični in tehnični predmeti

Lahki la amerikska bencin

Pipan & Cie

družba z o. z.

Ljubljana

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deže ne pridelke, raznovrstno rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

NAJSTAREJŠA ŠPEDIJSKA TVRDKA V SLOVENIJI

R. RANZINGER

LJUBLJANA špedicijska pisarna JESENICE

Podjetje za prevažanje blaga južne železnice. Brzovozni in tovorni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zaccarinjenje. — Podjetje za prevažanje pohišstva. Skladišče s posebnimi kabinami za pohišstvo

Brzjavi: Ranzinger. Interurban telefon št. 60

Alojz Drofienik

Celje

Manufakturna trgovina

Na drobno. Na debelo.

Imam za prodati **DRV.**

Vprašati je v trgovini **MJO LAZANSKI** BREGANA št. 24 pošta JESENICE na Dolenjskem.

Zaloga KLAVIRJEV

in planinov najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapka, Hözl, Schweighofer, Stingl i. t. d. — Tudi na obroke.

Jerica Hubad roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ul. 5.

Industriji oglašajte v „Trgovskem listu“!

Fizol in orehe

letošnjega pridelka kupi veletrgovina

Ed. Suppanz

Pristava, Slovenija.

TEODOR KORN

LJUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 3.

Krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov. Naprava strelvodov. — Kopalške in klosetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lek in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škalle) za konzerve.

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Najboljši živalni stroji v vseh opremah Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istočas igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. Na veliko in malo!

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica: Din 25,000.000

Skupne rezerve: nad Din 20,000.000

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Bežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst

Brzjavni naslov: Banka Ljubljana

Telefon št. 261, 413, 502, 503 in 504

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.